

Datum
2023-11-21
Vår referens
Joakim Iveroth
Utredare
joakim.iveroth@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Fordonsstrategi för Malmö stad STK-2023-96

Sammanfattning

På uppdrag av kommunstyrelsen har stadskontoret tillsammans med Malmö Leasing AB och miljöförvaltningen tagit fram en Fordonsstrategi för Malmö stad. Fordonsstrategins övergripande målsättning är en elektrifierad fordonsflotta för Malmö stads verksamheter till 2030, med en tillhörande laddinfrastruktur som möjliggör för detta. Kopplat till strategin finns också tydliggörande riktlinjer där bland annat ansvar och roller för stadens verksamheter tydliggörs.

Kommunstyrelsens arbetsutskott remitterade under sommaren 2023 strategin till samtliga nämnder och bolag. Inkomna synpunkter finns sammanfattat i en till ärendet tillhörande remissammanställning. Nämndernas och bolagens respons på förslagen var över lag positiva, men vissa förtydliganden och justeringar föreslogs.

Stadskontoret föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att anta Fordonsstrategi för Malmö stad att gälla från och med 1 januari 2024. Stadskontoret föreslår vidare att kommunfullmäktige bemyndigar kommunstyrelsen att besluta om nödvändiga ändringar av Fordonsstrategi för Malmö, samt att kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen, att återkomma med förslag på revidering av ägardirektiv för Malmö Leasing AB för att spegla bolagets utökade uppdrag.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige antar Fordonsstrategi för Malmö stad att gälla från och med 1 januari 2024.
2. Kommunfullmäktige bemyndigar kommunstyrelsen att besluta om nödvändiga ändringar av Fordonsstrategi för Malmö stad under förutsättning att dessa är av mindre principiell vikt.
3. Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att återkomma med förslag på revidering av ägardirektiv för Malmö Leasing AB för att spegla bolagets utökade uppdrag.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 230626 §333
- Remissvar från revisorskollegiet
- Revisorskollegiet beslut 230830 § 94
- Remissvar från valnämnden - avstår från att yttra sig
- Valnämnden beslut 230823 § 43
- Remissvar från Boplats Syd
- Remissvar från fritidsnämnden
- Fritidsnämnden beslut 230921 § 139 med Särskilt yttrande (M)
- Remissvar från funktionsstödsnämnden
- Remissvar från arbetsmarknads- och socialnämnden
- Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut 230926 § 277 med muntlig Reservation (SD)
- Grundskolenämnden beslut 230925 § 145
- Remissvar från grundskolenämnden
- Överförmyndarnämnden beslut 230925 § 127
- Remissvar från miljönämnden
- Remissvar från servicenämnden
- Miljönämnden beslut 230927 § 152
- Remissvar från hälsa-, vård- och omsorgsnämnden
- Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslut 230929 § 105
- Remissvar från förskolenämnden
- Remissvar från stadsbyggnadsnämnden
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 230927 § 229 med Särskilt yttrande (M+C)
- Remissvar från Parkering Malmö AB
- Parkering Malmö AB beslut 231009 § 5 och 6
- Remissvar från Malmö Live Konserthus AB
- Remissvar från tekniska nämnden
- Tekniska nämnden beslut 230925 § 193 med Reservation (V)
- Servicenämnden beslut 230927 § 82 med Reservation (V)
- Remissvar från gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen
- Remissvar från MKB Fastighets AB
- Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen delegationsbeslut 231003
- Förskolenämnden beslut 230927 § 128
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 231127 Fordonsstrategi för Malmö stad
- Funktionsstödsnämnden beslut 230925 § 95

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-06-26

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-11-27

Kommunstyrelsen 2023-12-06

Kommunfullmäktige 2023-12-21

Beslutet skickas till

Malmö stads nämnder och helägda bolag

Stadskontoret, Omvärld och näringsliv
Stadskontorets handläggare

Ärendet

Kommunstyrelsen beslutade den 7 december 2022 att ge Malmö Leasing AB och stadskontoret i uppdrag att, med stöd av berörda nämnder, ta fram en Fordonspolicy för effektiv styrning av stadens fordonsflotta (STK 2021–1589). Policyn skulle tas fram i enlighet med de slutsatser som presenterats i rapport ”En optimerad och elektrifierad fordonsflotta för Malmö stads verksamheter.”

Stadskontoret och Malmö Leasing AB avrapporterar härmed uppdraget, som genomförts tillsammans med miljöförvaltningen, med överlämnandet av Fordonsstrategi för Malmö stad.

Bakgrund

Utvärderingen av Malmö stads miljöbilsstrategi för perioden visade att delar av stadens fordonsflotta fortfarande drevs av fossila bränslen och att andelen elbilar endast hade ökat marginellt under perioden. Ett hinder för måluppfyllelse som lyftes fram i utvärderingen var Malmö Leasing ABs begränsade beslutsmandat att faktiskt styra vilka fordon som köps in. Vidare lyftes den bristande tillgången till laddinfrastruktur fram som en stor anledning till att målet om 15 procent elfordon inte har nåtts. Stadskontorets bedömning av ärendet var att med tydligare ansvarsfördelning och uppdrag samt erforderliga resurser till Malmö Leasing AB, skulle hindren för omställningen av Malmö stads fordonsflotta kunna hanteras.

Under 2022 utredde stadskontoret, tillsammans med Malmö Leasing AB, Parkering Malmö AB, serviceförvaltningen och miljöförvaltningen, hur Malmö Leasing AB kunde stärkas i sin roll för att ytterligare effektivisera användningen av stadens fordonsflotta. En av utredningens slutsatser var att Malmö Leasing AB bör ges ett bredare uppdrag och fler verktyg för att kunna arbeta för en effektiv och optimerad fordonsflotta. Utredningen föreslog flera åtgärder för att uppnå detta, bland annat ett justerat ägardirektiv som tydliggör bolagets bredare uppdrag samt att en fordonspolicy tas fram som tydliggör mål, roller och ansvar inom staden för arbetet med fordonsflotta.

Kommunstyrelsen beslutade den 7 december 2022 att ge stadskontoret och Malmö Leasing AB, med stöd av berörda nämnder, att ta fram en fordonspolicy för effektiv styrning av stadens fordonsflotta (STK 2021–1589 § 63).

Uppdragets genomförande

Utredningsarbetet har genomförts av en arbetsgrupp bestående av tjänstepersoner från stadskontoret, Malmö Leasing AB och miljöförvaltningen. Till arbetsgruppen har en styrgrupp kopplats med chefer för de berörda förvaltningarna. Styrgruppens syfte har varit att ge återkoppling på arbetet och för att vara förankringspunkt för arbetet och dess resultat.

Fordonsstrategins syfte är att styra omställningen av stadens fordonsflotta genom tydliga mål och ansvarsfördelning. För att fånga upp behov och synpunkter från stadens berörda verksamheter anordnades två workshops under arbetets gång. En workshop fokuserade på den lätta fordonsflotta som främst utgörs av personbilar. Den andra workshopen fokuserade på stadens tunga fordonsflotta och arbetsfordon.

Arbetsgruppens arbete med input från stadens verksamheter genom workshops resulterade i

Fordonsstrategi för Malmö stad. På grund av dokumentets syfte och struktur gjordes valet att kalla det för strategi i stället för policy.

Internremissen

Fordonsstrategins mål och förslag på ansvarsfördelning innebär ett nytt arbetssätt för kommunens verksamheter att förhålla sig till vad gäller inköp och användning av fordon. Stadskontoret såg det därför som viktigt att förslagen förankrades i hela kommunorganisationen och att berörda nämnder och bolag fick möjligheten att inkomma med synpunkter och reflektioner på de slutsatser och förslag som presenterades i rapporten. Den 29 juni 2023 beslutade kommunstyrelsens arbetsutskott att remittera rapporten och utredningens förslag till samtliga nämner och bolag i staden.

I ärendet finns en remissammanställning bifogad. Nämndernas och bolagens respons på förslagen var generellt positiv, men vissa förtydliganden och justeringar föreslogs. Vanligaste synpunkterna handlade om förslaget om fordonsstrategier samt om förslaget att etablera en kommunövergripande bilpool. Vissa justeringar och tydliggörande har gjorts i strategin utifrån synpunkterna, dock inga större ändringar.

Fordonsstrategin i korthet

Fordonsstrategi för Malmö består av två delar. I avsnitt 1 beskrivs och motiveras den övergripande strategiska riktningen för arbetet med Malmö stads fordonsflotta, elektrifiering och effektivisering. I avsnittet fastställs även målen för stadens fordonsflotta framgent. I avsnitt 2, riktlinjerna, beskrivs konkret hur anskaffning och avyttring av stadens fordon ska ske samt en beskrivning av de olika ansvarsområdena.

Fordonsstrategins övergripande syfte är att utgöra ramverk och riktning i Malmö stads arbete med sin interna fordonsflotta bestående av personbilar, lätta transportfordon, arbetsmaskiner och tunga fordon. Fordonsstrategins två huvudspår är att elektrifiera samt effektivisera användningen av stadens fordonsflotta, två tydliga riktningsgivare som förväntas driva på omställningsarbetet, bidra till att beslutade miljö- och klimatmål nås, ge stora lokala miljönyttor samt minska stadens kostnader för transporter över tid.

Följande elektrifieringsmål gäller för Malmö stads interna fordonsflotta:

1. Fordonsflottans lätta fordon ska elektrifieras. Detta görs i takt med att befintliga fordon byts ut med målet att nå en helt elektrifierad flotta till 2030.
2. En intern laddinfrastruktur ska etableras som möjliggör för mål 1.
3. Fordonsflottans tunga fordon ska ha en fossilfri drivlina.

Följande effektiviseringsmål gäller för Malmö stads interna fordonsflotta:

1. Nyttjandegraden för den lätta fordonsflottan ska öka.
2. Kostnaden per körd mil för lätta fordon ska minska

Fordonsstrategins kostnader och andra konsekvenser

Enligt Malmö Leasings kalkyler är totalkostnaden per körd mil idag densamma för en eldriven bil som för en gasbil. Bolagets kalkyler visar dessutom att kostnaden per körd mil minskar kraftigt när fordonets nyttjandegrad förbättras. Omställningen från gas till elektrifierade lätta fordon kommer således inte innebära några ökade leasingkostnader för stadens verksamheter och där ambitionen att öka fordonens nyttjandegrad, bland annat genom etableringen av en

kommunövergripande bilpool, potentiellt kommer minska transportkostnaderna för stadens verksamheter.

En tillkommande kostnad för stadens verksamheter är avgiften för att hyra en parkeringsplats av Parkering Malmö AB med laddutrustning. Kostnaden för detta redovisas i Plan för etablering av intern laddinfrastruktur. Parkering Malmö ABs avgift, som läggs ovanpå parkeringsavgiften, är idag cirka 300 kronor per månad. Avgiften kan dock tänkas variera beroende på var i stadens som bilen parkeras och laddas. Parkering Malmö AB planerar också för en översyn av sin nu gällande prissättningsmodell.

Fordonsstrateger är en ny funktion som införs i och med antagandet av Fordonsstrategin. Fordonsstrategens övergripande ansvar är att verka som verksamhetens kontakt gentemot Malmö Leasing AB och förmedlar verksamhetens behov till Malmö Leasing AB. Strategen ansvarar även för att bilinnehavet motsvarar verksamhetens behov. Införanden av funktionen fordonsstrateg görs med förhoppningen att det ska stärka styrförmågan hos Malmö Leasing AB samtidigt som det blir ett verktyg för ökad involvering bland stadens verksamheter. Funktionens placering inom organisationen samt arbetsbörda kommer variera beroende på storleken på verksamhetens fordonspark. Tanken är att varje verksamhet, tillsammans med Malmö Leasing AB, utformar funktionen utifrån sina behov och möjligheter. Flera av remissinstanserna var positiva till förslaget men där viss oro uttrycktes kring att en sådan funktion kommer att innebära ökade kostnader. I Fordonsstrategin beskrivs hur införandet av fordonsstrateger kommer innebära en effektivisering av hanteringen av fordon som kommer att innebära besparingar. Stadskontorets och Malmö Leasing ABs bedömning är att besparingspotentialen är större än kostnaden.

Stadskontorets bedömning

I Fordonsstrategi för Malmö stad sätts fokus på elektrifieringen av vägtransporter, med målet att den lätta fordonsflottan elektrifieras i takt med att flottan förnyas. Målet motiveras av det faktum att vägtransporter nu elektrifieras i mycket snabb takt och att Malmö stad behöver rustas för att kunna möta denna omställning. I strategin konstateras även att en utsläppsfri elektrifierad fordonsflotta är önskvärd då en sådan genererar flera kommunnyttor och kommer på sikt minska transportkostnaderna för stadens verksamheter. Stadskontorets bedömning är att en kraftfull satsning mot en elektrifierad fordonsflotta inte bara är miljömässigt motiverat utan även ekonomiskt rationellt. Stadskontoret gör även bedömningen att Fordonsstrategi för Malmö stad, genom tydliga och ambitiösa mål samt nya utpekade ansvarsområden, kommer hjälpa Malmö Leasing i arbetet med att elektrifiera stadens 1300 fordon.

Fordonsstrategin, men även Plan för etablering av intern laddinfrastruktur (STK-2023-876), innebär att Malmö Leasing ABs uppdrag utökas varför justeringar i bolagets ägardirektiv kan behöva genomföras. Stadskontoret föreslår därför att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att kommunstyrelsen får i uppdrag att återkomma med ett ärende till kommunfullmäktige med förslag på ändrade skrivningar. Stadskontoret föreslår vidare att kommunfullmäktige antar Fordonsstrategi för Malmö stad att gälla från och med 1 januari 2024. Stadskontoret föreslår också att kommunfullmäktige bemyndigar kommunstyrelsen att besluta om nödvändiga ändringar av Fordonsstrategi för Malmö.

Ansvariga

Micael Nord Näringslivsdirektör
Magdalena Bondeson Sektionschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör